

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ директора Інституту
зоології ім. І.І. Шмальгаузена
НАН України
від 05.05.2017 № 18

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок реалізації учасниками освітнього процесу Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України права на академічну мобільність

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення розроблене відповідно до Закону України "Про вищу освіту"; Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579, інших нормативно-правових актів з питань вищої освіти, Статуту Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України (далі – Інституту), Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Інституті», затвердженого рішенням вченої ради Інституту від 14.06.2016 р. протокол №5.

1.2. Положення регламентує діяльність Інституту щодо організації академічної мобільності аспірантів, докторантів, науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників та інших учасників освітнього процесу та встановлює загальний порядок організації програм академічної мобільності учасників освітнього процесу на території України чи поза її межами та учасників освітнього процесу іноземних вищих навчальних закладів (наукових установ) (далі - іноземні учасники освітнього процесу) в Інституті.

Академічна мобільність передбачає участь учасників освітнього процесу Інституту в освітньому процесі іншого вищого навчального закладу (наукової установи) в Україні або поза її межами, проведення наукових досліджень з можливістю перезарахування в установленому порядку освоєних навчальних дисциплін.

1.3. Право на академічну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проектів, договорів про співробітництво між Інститутом та вітчизняним або іноземним вищим навчальним закладом (науковою установою) або їх основними структурними підрозділами (далі - вищі навчальні заклади (наукові установи) - партнери), а також може бути реалізоване учасником освітнього процесу з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією Інституту, на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.

Індивідуальна академічна мобільність здобувачів вищої освіти, що реалізується на основі індивідуальних запрошень, здійснюється, як правило, за узгодженням з адміністрацією Інституту.

Індивідуальна академічна мобільність здобувачів вищої освіти, що реалізується на основі індивідуальних запрошень без узгодження з адміністрацією Інституту, можлива лише у період канікул або академічної відпустки.

1.4. За місцем реалізації права на академічну мобільність вона поділяється на:

- **внутрішню академічну мобільність** - академічну мобільність, право на яку реалізується учасниками освітнього процесу Інституту у вищих навчальних закладах (наукових установах) - партнерах в межах України;

- **міжнародну академічну мобільність** - академічну мобільність, право на яку реалізується учасниками освітнього процесу Інституту у вищих навчальних закладах (наукових установах) - партнерах поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу в Інституті.

1.5. Основними видами академічної мобільності є:

- **ступенева мобільність** - навчання у вищому навчальному закладі, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття ступеня вищої освіти, що підтверджується документом (документами) про вищу освіту або про здобуття ступеня вищої освіти від двох або більше вищих навчальних закладів;

- **кредитна мобільність** - навчання у вищому навчальному закладі, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та/або відповідної компетенції, результатів навчання (без здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи), що будуть визнані у вищому навчальному закладі постійного місця навчання вітчизняного чи іноземного учасника освітнього процесу. При цьому загальний період навчання для таких учасників за програмами кредитної мобільності залишається незмінним.

1.6. Навчання вітчизняних та іноземних учасників освітнього процесу за узгодженими між вищими навчальними закладами (науковими установами) - партнерами освітніми програмами, що включають програми академічної мобільності, може передбачати отримання випускниками документа про вищу освіту вищого навчального закладу (наукової установи) - партнера, а також спільних або подвійних документів про вищу освіту вищих навчальних закладів (наукових установ) - партнерів.

1.7. Формами академічної мобільності для учасників освітнього процесу, що здобувають освітню ступень доктора філософії у вітчизняних вищих навчальних закладах (наукових установах), є:

- навчання за програмами академічної мобільності;
- мовне стажування;
- наукове стажування.

1.8. Формами академічної мобільності для осіб, що здобувають науковий ступінь доктора наук, науково-педагогічних наукових і педагогічних працівників та інших учасників освітнього процесу, є:

- участь у спільних проектах;

- викладання;
- наукове дослідження;
- наукове стажування;
- підвищення кваліфікації.

2. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

2.1. Основними цілями академічної мобільності учасників освітнього процесу Інституту є:

- підвищення якості вищої освіти;
- підвищення ефективності наукових досліджень;
- підвищення конкурентоздатності науковців Інституту на українському та міжнародному ринках освітніх послуг та праці;
- збагачення індивідуального досвіду учасників освітнього процесу щодо інших моделей створення та поширення знань;
- залучення світового інтелектуального потенціалу до вітчизняного освітнього і наукового процесу на основі двосторонніх та багатосторонніх угод між вищими навчальними закладами (науковими установами) - партнерами;
- встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків;

2.2. Основними завданнями академічної мобільності учасників освітнього процесу Інституту є:

- підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки, проведення досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніми методами дослідження, набуття досвіду проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;
- можливість одночасного отримання учасником освітнього процесу двох документів про вищу освіту з додатками встановленого у вищих навчальних закладах (наукових установах) - партнерах зразка та інформацією про систему оцінювання в них навчальних здобутків аспірантів;
- підвищення рівня володіння іноземними мовами;
- посилення інтеграції освіти і науки, розвиток наукових досліджень, поглиблення знань національних культур інших країн, а також поширення знань про мову, культуру, освіту та науку України;
- підтримка соціальних, економічних, культурних, політичних взаємовідносин та зв'язків з іншими країнами.

3. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

3.1. Загальне керівництво із забезпечення академічної мобільності здійснюється заступником директора з наукової роботи та вченим секретарем Інституту через керівників структурних підрозділів установи.

3.2. До участі в програмах академічної мобільності допускаються аспіранти, докторанти, наукові працівники Інституту.

3.3. Відбір учасників освітнього процесу для участі в програмах

академічної мобільності, в яких бере участь Інститут, здійснюється Конкурсною комісією з відбору учасників освітнього процесу Інституту для участі в програмах академічної мобільності.

Перелік необхідних документів для участі в програмі академічної мобільності студентів та аспірантів вищих навчальних закладів (наукових установ) - партнерів та процедура їх подання регламентується угодами між вищими навчальними закладами (науковими установами) - партнерами.

3.4. Етапи, тривалість та зміст навчання у вищих навчальних закладах (наукових установах) - партнерах визначаються навчальними планами та графіками освітнього процесу, які затверджені у вищих навчальних закладах (наукових установах) - партнерах. Узгоджені навчальні плани та графіки освітнього процесу затверджуються керівниками вищих навчальних закладів (наукових установ) - партнерів.

3.5. При формуванні індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти враховується фактичне виконання ним індивідуальних навчальних планів поточного та попередніх навчальних років.

Навчання за індивідуальним навчальним планом може здійснюватись із застосуванням технологій дистанційного (електронного) навчання.

3.6. Учасники освітнього процесу Інституту, які є здобувачами вищої освіти в межах програм внутрішньої мобільності, зараховуються до вищих навчальних закладів (наукових установ) - партнерів в Україні як такі, що тимчасово допущені до освітнього процесу і мають права та обов'язки здобувачів вищої освіти вітчизняного вищого навчального закладу (наукової установи).

3.7. За здобувачами вищої освіти Інституту на період навчання в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) - партнері на території України чи поза її межами зберігаються відповідно до укладеного договору про академічну мобільність місце навчання та виплата стипендії, згідно із законодавством протягом навчання, стажування чи провадження наукової діяльності в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) - партнері на території України чи поза її межами, якщо стипендія не передбачена умовами академічної мобільності.

3.8. Особи, що уклали договори про навчання за програмою академічної мобільності, не відраховуються зі складу здобувачів вищої освіти на період реалізації права на академічну мобільність та обліковуються в Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

3.9. Здобувач вищої освіти (аспірант), крім вивчення у вищому навчальному закладі (науковій установі) - партнері обов'язкових навчальних дисциплін, має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін за погодженням Інституту.

3.10. Іноземні здобувачі вищої освіти, що реалізують право на академічну мобільність у межах договорів про співробітництво з Інститутом, можуть бути зараховані на навчання до Інституту:

- за рахунок коштів міжнародних програм та організацій;

- за рахунок власних надходжень Інституту;
- за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб;
- на умовах безоплатного навчання, у разі взаємного обміну здобувачами вищої освіти, в тому числі за спільними освітніми програмами, які передбачають отримання спільного або подвійного документа (документів) про вищу освіту на умовах безоплатного навчання, у разі міжнародного обміну здобувачами вищої освіти, якщо кількість таких іноземних здобувачів вищої освіти не перевищує кількість здобувачів вищої освіти Інституту, які навчаються в іноземному вищому навчальному закладі (науковій установі) - партнері в межах програм академічної мобільності, відповідно до укладених між сторонами договорів про міжнародну академічну мобільність.

3.11. Наукові працівники Інституту можуть реалізувати право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності, відповідно до укладеного договору про участь у програмі академічної мобільності. При цьому за зазначеними працівниками зберігається основне місце роботи в Інституті до двох років. Оплата праці за основним місцем роботи в Інституті зберігається, відповідно до чинного законодавства, якщо вона не передбачена програмою академічної мобільності.

3.12. Іноземні наукові, педагогічні працівники вищих навчальних закладів (наукових установ) - партнерів, які залучені до провадження освітньої та наукової діяльності під час їхнього перебування в Інституті, мають усі права та обов'язки працівників Інституту.

Умови приїзду провідних іноземних науковців та діячів освіти на запрошення Інституту та їх перебування в Україні можуть визначатися додатковими договорами, укладеними між Інститутом та запрошеною особою.

4. ВИЗНАННЯ ТА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

4.1. Порівняння обсягу навчального навантаження під час здобуття вищої освіти в межах програми академічної мобільності ґрунтується на зіставленні результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем вищої освіти у вищому навчальному закладі (науковій установі) - партнері, та результатів навчання, запланованих освітньою програмою Інституту, де здобувач навчається на постійній основі.

4.2. Визнання результатів навчання у межах академічного співробітництва з вищими навчальними закладами (науковими установами) - партнерами здійснюється з використанням Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, прийнятої в країні вищого навчального закладу - партнера, якщо в ній не передбачено застосування ЄКТС.

4.3. Перезарахування вивчених навчальних дисциплін та ліквідація академічного розходження здійснюється, відповідно до Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Інституті», затвердженого рішенням вченої ради Інституту від 14.06.2016 р.

протокол № 5, на підставі наданого здобувачем вищої освіти документу з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, завіреного в установленому порядку вищим навчальним закладом (науковою установою) - партнером.

4.3. Результати підсумкової атестації здобувачів вищої освіти (аспірантів) в період навчання у вищому навчальному закладі (науковій установі) - партнері представляються за шкалою, прийнятою у вищому навчальному закладі (науковій установі) - партнері, і переводяться в шкалу, прийняту в Інституті.

4.4. Атестація здобувачів вищої освіти (аспірантів), які навчаються за програмою академічної мобільності, здійснюється у встановленому порядку.

Якщо здобувач вищої освіти (аспірант) Інституту під час перебування у вищому навчальному закладі (науковій установі) - партнері, на базі якого реалізується право на академічну мобільність, не виконав програму навчання, то, після повернення до Інституту, йому може бути запропоновано індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості або повторний курс навчання за рахунок коштів фізичних чи юридичних осіб.

5. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ (НАУКОВИХ УСТАНОВ) – ПАРТНЕРІВ, ЩО БЕРУТЬ УЧАСТЬ В ПРОГРАМАХ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

5.1. Здобувачі вищої освіти мають право на:

- продовження навчання або вивчення окремих навчальних дисциплін за спорідненими спеціальностями підготовки фахівців у вищих навчальних закладах (наукових установах) - партнерах;
- безпечні та нешкідливі умови навчання;
- користування навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базою вищого навчального закладу, що приймає;
- участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах;
- представлення своїх наукових робіт для публікацій.

5.2. Здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- своєчасно надати необхідні документи для участі в програмі академічної мобільності до Конкурсної комісії з відбору учасників освітнього процесу Інституту для участі в програмах академічної мобільності;
- вчасно прибути до вищого навчального закладу (наукової установи), в якому реалізується право на академічну мобільність;
- під час реалізації права на академічну мобільність дотримуватись законодавства країни перебування, правил внутрішнього розпорядку, Статуту та інших нормативно-правових документів вищого навчального закладу (наукової установи), в якому реалізується право на академічну мобільність;
- виконати індивідуальний навчальний план;
- після завершення заходів з реалізації права на академічну мобільність у вищому навчальному закладі (науковій установі) - партнері вчасно повернутися до вищого навчального закладу, що направив.

Ухвалено Вченою радою Інституту
25 квітня 2017 р., протокол № 3